

Sykefraværet blant eldre i Norge 1993-2019

Asbjørn Goul Andersen, Øystein M. Hernæs

Frischsenteret

Artikkelen beskriver utviklingen i mottak av sykepenger blant eldre i Norge mellom 1993 og 2019. Her sammenlignes sykefraværet på tvers av aldersgruppene 60-66 år, 55-59 år, 50-54 år og 45-49 år. Analysen viser at sykefraværet øker med alderen, og at det er noe høyere blant kvinner enn menn. Generelt økte sykefraværet markant frem til tidlig 2000-tall, men siden har falt innen alle aldersgrupper. Nedgangen har vært særlig stor blant 60-66-åringene.

Nedgangen er bemerkelsesverdig i lys av den markante oppgangen i sysselsetting blant 60-66-åringer over perioden. Alt annet likt må man anta at arbeidstakere, som forlater arbeidsstyrken tidlig, har dårligere helse enn de som fortsetter i jobb. I det omfang reformer m.m. har motivert arbeidstakere til å utsette pensjonering, hadde det derfor vært nærliggende å forvente at det gjennomsnittlige antall sykedager per yrkesaktive ville øke, men vi observerer det motsatte. Økt utdanningsnivå og endret yrkessammensetning ser ut til å kunne forklare noe av nedgangen i sykefraværet, men ikke hvorfor fraværet har falt mest blant de eldste. Det har også vært vært en særlig stor nedgang i mottak av AAP og uføretrygd blant 60-66-åringer over perioden.

Også innen gruppen av 68-69-årige har aldersgradienten i sykefraværet avtatt over tid, og igjen skyldes dette primært en stor nedgang i langtidssykefraværet blant de eldste. Blant 68-69-årige ble den gjennomsnittlige varigheten av sykemeldingsforløp mekanisk redusert mellom 2008 og 2010, der den maksimale sykepengeperiode ble forkortet, men selv innen 2008 hadde varigheten falt betraktelig. Mens endrede regler for tidlig pensjonering ser ut til å ha hatt stor betydning for yrkesaktiviteten i 60-årene gjennom perioden, ser dette ikke ut til å ha påvirket sykefraværet blant de yrkesaktive i nevneverdig grad.